

MAROSUJVÁR

FÜGGETLEN POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Megjelenik minden esütörtökön.

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 8 k. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő:

FÜSSY JÓZSEF laptulajdonos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veress József

könyvkereskedése Marosujváron.

A király ajándéka.

Hadi emlékérem orosz ágyuból.

Az oroszokkal vívott heroikus küzdelmünk első nagy diadalát a krasniki csatában arattuk. Legendás hírű huszárjainkat itt nevezték el ellenségeink vörös ördögöknek, itt esett birtokunkba először nagyobb mennyiségű hadi zsákmány, itt kezdtük meg a hatalmas tulerövel szemben győzelmes csatáink egész sorát.

A krasniki csatát a világtörténelem nagy és örök emlékezetű csatái közé sorozzák majd a historikusok, és míg a történelem fólíánsain arany betűkkel ragyog a magyar dicsőség, a jövőkor népei emléket is kapnak belőle.

Emléket, amelyet a vas elpusztíthatatlanságával, a bronz örökkévalóságával őriz meg új koroknak évezredekig.

A krasniki diadal trofeumából egy orosz ágyut Őfelsége a király az Augusztá-alapnak ajándékozott, hogy veressen belőle „Hadi emlékérmeket”. Az elzsákmányolt orosz ágyut azóta a zólyombresói magy. kir. állami vasművek öntődéje érmek verésére alkalmas formában feldolgozta, lemezelté, bronz alkatrészeiből pedig a körmőcbányai magy. kir. pénzverőhivatal már veri; a vaslemezektől is nemsokára elkészül az első magy. győzelmi érem.

Pheidon Argos királya verette az első érmét még Krisztus előtt 700 évvel és azóta a történelemírás legbecsesebb segítő forrása lett az érem. Piramisok mélyén görög és római temetkező helyeken eltemetett világok romjai között talált érmek vezették a történelem íróit helyes nyomra és a nagy érem gyűjtemé-

nyek még ma is előszóval hirdetik rég mult idők nagy eseményeit.

A krasniki diadal érme is méltó helyet követel ebben a gyűjteményben, hogy majd akkor, amikor utódaink előtt az idő ködéből a mai nagy élet-halálharcnak csak konturjai látszanak, ott legyen az emlékek felidéző vasba, bronzba öntött írás: „A krasniki diadalmas csatában az oroszoktól elvett ágyuból verette az Augusztá-alap 1914—1915”.

Az érem egyik oldalának ugyan is az a felirása, fölötté a megrendíthetetlen erő félelmetes szimbóluma az oroszlánfej.

Az érem másik oldala gyönyörű művészi relief, mely Murányi Gyula hírneves szobrász művésztünk ihletett alkotása, csata jelenetet ábrázol. Egy orosz ágyut honvédek, huszárok hősi rohammal elfoglalnak, miután elűzték az ellenséget.

Szemléltető, plasztikus a művészi kivitel, meggyőző örök becsű, a művészi elgondolás, mert történelmi eseményt hirdet, bizonyító erejű, mert az ellenség halált osztó szörnyetegéből készült, nekünk magyaroknak pedig dicsőséges, mert kizárólag magyar hősök ragyogó haditettét kizárólag magyar érem alakjában őrzi meg a jövő nemzedékeknek.

Az Augusztá-alap bronzból és vasból kétféle érmét veretett. A nagy érem egy forintos nagyságu, a kicsi olyan, mint a husz koronás arany pénz. Azért választotta ezeket a kis formákat, hogy az orosz ágyuból lehetőleg minél több érem kerüljön ki és minél többen megszerezhessek. Bizottság ellenőrzi, hogy csak annyi érmét verjenek, amennyit az ágyu anyaga szolgáltat. A bronzból való nagy érem ára 10 K., a kicsié 5 K. A vasból való nagy érem 2 K., a kicsi 1 K.

Ugy értesülünk, hogy az érme-
ket már ebben a hónapban forgalom-
ba hozzák és városunkban is vásá-
rolható lesz, az Augusztá-alap meg-
bizottjainál, akiket annak idején meg
is nevezünk.

Aki a győzelmi érmét, melyet
az Augusztá-alap „Hadi emlékérem-
nek” nevez megszerzi, ritka becsű
történelmi emlékehez jut. De ezenki-
vül részt vesz a nagy nemzeti küz-
delemben itthon. Elősegíti azoknak
a munkáját, akik az ország belső
izgalmát igyekeznek fentartani, fillé-
reivel enyhíti a nyomort, értünk
küzdő, értünk vérző, értünk hősi ha-
lálba rohanó testvéreink itthon ha-
gyott hozzátartozóikról gondoskodik.

Az ágyuból készült győzelmi ér-
mek teljes jövedelme ugyanis a
harctéren küzdő hőseink családjaie
a háboru következtében itthon in-
séggel küzdő asszonyoké, gyerme-
keké. A jövedelem 15%-át a helyi
hadi jótékony bizottságunk kapja
meg kizárólagosan hadi segély cél-
jaira, a többi az Augusztá-alap or-
szágos segély akciójában használja
fel, az eddig már oly sok elismerést
érdemlő hazafias formában.

Igy megy át egy nemes meta-
morfózison az orosz ágyu. Az az
ágyu, amely eddig annyi életet on-
tott, annyi nyomort, szenvedést oko-
zott, most expialja szörnyű bűnét,
mert úgy lesz rendjén, hogy ugyan
annyi életet mentsen meg, könnyet
töröljön, fájdalmat enyhítsen.

**Hirdetéseket olcsó árban föl-
vállal a Marosujvári-
lap kiadóhivatala.**

Készítsünk tépést!

Képes levelező-lapok helyi érdekűek, valamint más
fajta újdonságok mindig nagy
választékban kaphatók:

Füßy József könyvkereskedésében.

Mindazokhoz, kik szeretetből munkálkodnak.

Dr. Gidófalvi István kolozsvári kir. közjegyző egy követésre való eszmét vetett fel a kolozsvári lapokban. Azt t. i., hogy az idén minden rendelkezésünkre álló földet — még a virágos kertet sem véve ki — élelmet adó kerti veteménnyel tegyünk hasznossá. Városunk közönsége körében is ismertetni óhajtja ezen felhívás fontosságát a Tordai Gazdasszony Egylet, s egyben követésére kéri, buzdítja mindazokat, kik aggódó szívvel néznek az élelmiszer drágaság s várható hiány elé.

Iparkodjunk mindnyájan a legkisebb föld-darab hasznossá tételére, ne elégedjünk meg annyi termeléssel, mely csak a saját ellátásunkra elegendő. Használjuk ki többféle beveteményezéssel a legyümölcsözőbben, semmi reáfordított munkát, fáradságot nem sajnálva. Ha virágoskertünk porhanyó és tápdus földjében megtermesztjük a leves-zöldséget, inyencebb főzelékeinket, az egészben megmaradt konyhakert eleségszámba menő krumpli és szemes főzelék termesztésére használható fel. Senki ne áltassa magát azzal, hogy neki akkora területe van; amely által felmentve érezheti magát a legfokozottabb földkihasználástól; ha egyeseknek sok, — akár vagyonságuk, akár a megmunkáltatási nehézség szempontjából, — adja át feleslegét használat végett a háborúban levők itthonmaradottjainak.

Ha az aldozatkészség meg van mindenki iparkodna hozzájárulni az élelmiszer-zöldség mennyel nagyobb mennyiségű előállításához, úgy a Tordai Gazdasszony Egylet a környékbeli faluk vezetőivel (papok, Tordai Gazd. Egylet) érintkezésbe lépve oda iparkodna hatni, hogy az eddigi tulnyomó zöldségtermeléstől eltérve, az eleségszolgáltató burgonya és hüvelyesek fokozottabb termesztésére használják fel földjeiket. Annál könnyebben lehetne ez irányban hatni, minél inkább fellendülne magában a városban a zöldségtermesztés s ezáltal a falu behozatala nélkülözhetővé válna.

Persze, ilyen fokozott munkássághoz segítő kezek kellenek, ha a legmunkásabb jóindulattal is teljesítik kötelességüket egyesek. S ezen munkáskezek első sorban a háborúban levők itthonmaradottjai kell hogy legyenek. Hisszük és reméljük, hogy méltók akarnak lenni — az itthon munkássága által — küzdő övéikhez; egyetlen akadály gátolhatja munkára törekvésükben: apró gyermekeik.

S itt újabb kötelesség vár ránk: egy napközi gyermek-otthon létesítése a háború idejére. Nem kívánhatjuk, az anyák munkásságát gyermekeik testi épségének rovására, viszont nemzetgazdaságilag kár és elvesztett tőke a munkálanlanságuk. Szomorú példája a felügyelet nélkül hagyott gyermek sorsának ép egy közeli községben fordult elő, hol egy harctéren levő katona felesége napszámra ment, s azalatt magára hagyott kis gyermeke szemét szúrta ki.

Az itthon élő társadalom felelős a távol küzdők gyermekeiért, a jövő nemzedékért, kiknek — közös mindnyájunkért küzdő apja helyett — egyesén és összesen gondozója kell hogy legyünk.

Bizalommal nézünk városunk asszonyai, leányai szíve felé; hiszük, a hívó szóra örömmel jönnek segíteni munkánkban, gondozni gyermekeket; hiszük, hogy akiknek apjuk, anyjuk az élet küzdelmét vívják, nem maradnak a szerető gondviselés melege nélkül.

Erős, munkás akarattal segítsünk

mi, az itthon levők a nagy küzdelemben levőknek, semmi tevékenységet ne lássunk feleslegesnek, kicsinek és semmi részünkről hozott áldozatot elég nagynak. — Eddig mi élveztük a köz áldásait, előnyeit s természetesnek láttuk belőlük élni: most, mikor a köznek hozott áldozat a mi egyéni, nemzeti létünk fentmaradását is szolgálja, lelkünk minden akaratát, testünk minden munkásságát szívünk melegevel nyújtjuk.

Ne átaljuk a kicsi, jelentőség nélküli látszó munkát s adakozásunk ne csak a „feleslegünk feleslege“ nyújtásában merüljön ki s ne nézzünk körül a tömeg meghatódott elismerése után; jusson eszünkbe a menetelő katonák sorából kibukó, észrevétlenül megfagyó, kik a legnagyobb értéküket, életüket — eredmény, a siker fölötti öröm legkisebb sugára nélkül — adják.

És jusson eszünkbe: egyszer eljön ennek a minden erőket próbára tevő időnek a vége. Reméljük és hisszük, a hozott áldozatokhoz méltó béke jön. S akkor: annyi boldogság lesz részünk az örömből, amennyi szeretetet adtunk az árváknak és amennyi kenyeret a szűkölködőknek; annyi dicsőségünk, amennyire mi munkáltunk, hitünkben nem lankadva. S annyi szépséget ad továbbá létünk, amennyi erőt adtunk az értünk küzdőknek, melléjük állva, őket tettünk és szívünk által erősítve és fenntartva.

B. Á.

Adakozzunk a sebesült katonáknak dohányt, cigarettát, ujságot!

HIREK.

Figyelmeztetés!

Felkérjük munkatársainkat, hogy lapunk részére szánt közleményeiket legkésőbb hétfő délig okvetlenül beküldeni sziveskedjenek; mert az elkészen érkező kérésatok jövőre figyelembe vétetni nem fognak.

„MAROSUJVÁR“
szerkesztősége.

— Háborus délután-ok Marosújváron. Nyolc hónapja folyik a háború. A világtörténelem aranylapján ragyogó hőstettel, emberfeletti küzdelmek íródnak a mi harcok véreinkről. Ezekből a hősekből nekünk is jutott. Hősök, akik ezelőtt kevés idővel virággal, dallal, acélos izmokkal lendültek a harcokba, most betegek bennük. A lelkünk meleg szeretetével vesszük körül őket, hogy némiképp lerójjuk halánkat, hiszen édes mindannyiunkért, a mi hazánkért vívott heroszi harcokban sebesültek meg.

A Vörös Kereszt-Egylet helybeli fiókja nehéz helyzetük enyhítésére Marosújvár érző közönségének nemes pártfogása mellett mindent megtett eddig. Ezt az actiot azonban nem hagyhatja lankadni, sőt fokoznia kell.

Katonáink ellátása az élelmi szerek horribilis felszökésével, a kötszerek megdrágulásával nehéz feladatok elé állította Egyesületünket. Apellálnunk kell a közönség minden rétegére. Oly kevés, amit kérünk s oly szent, oly magasfokos és megható a cél, hogy mindenkinek módjában lesz bennünket a kitűzött eszmében segíteni.

Elhatározta az Egyesület, hogy a más városokban is szokásos és bevált u. n. Háborus délutánokat rendez művészi nivón álló műsorral: felolvasással, szavalattal, zenével, énekkel stb. a sebesültek szórakoztatására, segítésére, vacsorájuk és cigarettájuk beszerzésére. Minden héten vasárnap délután 5 órakor tartjuk az előadásokat a Stefánia-bánya intézkedőjének nagy termében, szerényen meghatározott, nagyon olcsó helyárok mellett. Az első előadás f. hó 21-én lesz. Hasson át mindenkit a jótékonyág gyönyörű érzése, a meleg hálás szeretet sebesült hőseink iránt. Minden fillérrel elsimitunk egy gondfelhős redőt, letörlünk egy-egy könnyet a fájdalomtól elhomályosított szemekből. Magunkat becsüljük meg, ha áldozunk azokért, akik mindenüket áldozták szép magyar hazánkért.

Helyárok: I. hely 1 Kor. II. hely 50 fillér. diák és karzatjegy - 20 f. jegyek előre válthatók Veress József könyvkereskedésében.

— Röntgen apparátus bányakórházunkban. Múlt napokban helyezték üzembe bányakórházunkban a Vöröskereszt-Egylet által kórháznak adományozott Röntgen-gépet. A Szeinens-cég kiküldött mérnöke: Szigethy és egy szerelője 4 napi munka után átadták a gépet a kórház vezetőségének. Örömmel regisztráljuk ezt a tényt, mellyel kórházunk a modern gyógyászati tudománynak egy olyan eszközhöz jutott amely csak a klinikák és nagyobb kórházaknak van a birtokában. Hála és köszönet illeti a Vöröskereszt-Egyletet, amely a kórházunk hasznos működését értékelvén Mikes Kelemenné grófnő nemes lelkű, odaadó fáradozása és közbenjárása révén az ország 7 kórházának juttatott Röntgen gépekből a szép eredményeket és lelkes munkálkodást folytató kórházaknak adott egyet!

— Március 15. A dicső napok évfordulója újra megérkezett és hozott magával egy véres háborút,

Nyomtatványok.

Esküvői-kártyák, bál- és menyegzői meghívók jutányos árban és gyorsan készíttetnek.

Mindennemű iskolai- ügyvédi-, jegyzői nyomtatványok jutányos árban kaphatók FÜSSY J. könyvkereskedésében.

melyben nemzetünknek döntő szerep jutott; magával hozta újra egy nagy vajadás korszakát. Mit fog hozni a jövő? . . . nem tudjuk, de bizunk hadseregünk hazaszeretetétől áthatott páratlan vitézségében, bizunk ezer éven át erősített nemzeti létünkben, melyen nyugszik drága hazánk jövője biztonsága, boldogsága, békessége . . .

Ez évben, március idusának évfordulóján a m. kir. állami polgári fiúiskola tanártestülete és ifjúsága rendezett nagyobb szabásu hazafias emlék-ünnepélyt a Stefánia-bánya intézkedő termében. A tárgysorozat legkimagaslóbb pontja Wellmann Rezső tanár ünnepi beszéde volt, melyet a közönség lelkesen megéljenzett. A Kossuth sirja című költemény előadója Wellmann Lujzika aratott nagy hatalmas tapsokat. De jó volt mindenik szám. Dicséretére vált a tanártestületnek és ifjúságának egyaránt.

— **Adókövetés.** A nagyméltóságú kir. pénzügyminiszter az 1883 évi XLIV. t.-c. 19. §-a alapján Miklóssy Gyula helybeli kereskedőt, a marosujvári kir. adóhivatal területén az 1915—16. évekre alakított adókövető bizottságha az elnök helyettesi teendők ellátásával bízta meg.

— **Időjárás.** Az országszerte beállott havazások vármegyénkben is mindenféle tavaszi mezei munkát megakasztottak. A vastag hóréteg a szép fejlődésnek indult vetéseket kipállással fenyegeti. Ezen olvadás esetén árvizektől tarthatunk.

— **Választás.** Marosujvár község képviselő-testülete Szőke Ferenc marosujvári lakost, vizsgázott halottkém és fertőtlenítőt ebben a minőségben Marosujvár és kerületére megválasztotta.

— **Köszönő levél.** A napokban kaptuk a gyógyult cseh vitézek alábbi levelét:

A „Marosujvár“ tek. Szerkesztőségének
Marosujvárt.

A marosujvári kórházban gyógyult cseh katonák alázatosan kérik a fentnevezett szerkesztőséget, hogy lapjukban néhány szónyi helyet adni szíveskedjenek.

Kötelességünknek tartjuk a mielőtt a marosujvári kórházból eltávozzunk, köszönetet mondani első sorban Nagys. Dr. Jancsó főorvos úrnak, aki minket itt létünk alkalmával oly lelkiismeretesen és fáradhatatlanul kezelt, mindenki előtt bátran mondhatjuk, hogy az étkezés, kezelés, rend és tisztaság minden tekintetben kifogástalan, mintaszerű. Min-

den sebesült katonára szerencsés a ki a marosujvári kórházba lesz utalva. Köszönetet mondunk a fáradhatatlan és kedves magyar ápolónőknek is, akik minket mindig odaadóan és jó bánásmóddal ápoltak. Isten éltesse Dr. Jancsó főorvos urat és ápolónőit soká. — **A gyógyult cseh harcosok.**

— **A szabadságolt legénység behívása.** A legénységi állományhoz tartozó mindazon honvéd és népfelkelő egyének akik a mozgósítás elrendelése óta felülvizsgálaton voltak és felülvizsgálati lelet alapján szabadságoltattak, a honvédelmi miniszter egyik legutóbbi rendeletével április 1-én tényleges szolgálat-tételre behivattak.

— **Állatkinzás a Mészáros-téren.** A fakiosztás idején a Mészáros-téren átvonult szekerek oly erősen megrongálták az utat, hogy most csupa kin azon végig hajtani. A terüvel megrakott szekerek annyira besüppednek a sárba, hogy sokszor négy ökörrel is alig lehet azokat onnan kiemelni. Csupa állatkinzás a mi itt történik. A Mészáros-tér eddig elvult zárva a kocsis közlekedés elől, a mi a süppedékes talaj viszonyokra való tekintettel igen üdvös intézkedés volt. Most újabban is készítettek elzáró korlátot, de sajnos az nem igen van használatban. A Mészáros-tér immár rendes kocsis közlekedési út lett. Miért nem gondoskodik hát az illetékes hatóság, hogy az út rendbe hozásával az állatkinzások megszűnjenek.

— **Adomány.** A marosujvári bányatárspénztári kórház illetve a kórházban levő sebesült katonák jobb élelmezhetése céljaira újabban a következő urak és urhölgyek voltak kegyesek adományozni:

A M. Vöröskereszt Egylet marosujvári fiókja pénztárából febr. 24-én 150, márc. 9-én 40 és márc. 15-én 200 koronát.

A marosujvári hitelszövetkezet Bedő István ur utján 50 koronát.

Özv. Hariné örnagysága 20 kor. Dr. Nagy Samuné, Balog Jánosné, Özy. Virág Jánosné, Dr. Dénes Arthur.

A Magyar Solvay Művek r. t. 30 koronát adományozott az izr. nőegylet részére, mely nemes jótettért hálás köszönetet mond Grün Gézánné elnök.

— **A falusi vendéglők zárórája.** A Belügyminisztérium elrendelte, hogy további intézkedésig minden kis és nagy községben a vendéglők és koc-

mák, sörházak, kávéházak és pálinka mérések úgy hétköznapi, valamint vasár és ünnepnapon este kilenc órától kezdve zárva tartassanak.

Napi egymillió háromszázezer korona államsegély. A bevonultak családtagjainak segélyezése tekintetében a kormány a lehető legméltányosabb módon igyekszik eljárni mindazokkal szemben, akik a segélyre igényt tarthatnak. Mindazon családok, akik vagyontalanok és a melyeknek keresőképes tagjai nincsenek: államsegélyben részesülnek azon hadbavonult családtag után, ki békében is eltartotta, vagy nagy részben segélyezte a családot. Ezidőszámt Magyarországon 830 ezer család részesül napi egy millió és háromszázezer koronát meghaladó állami családi segélyben.

— **A kétkoronás bankjegyek kiadásának korlátozása.** Az Osztrák-Magyar Bank a kétkoronás bankjegyek kibocsátását megszorította, amennyiben ezt a fizetési eszközt kizárólag a katonai szükségletekre kívánja korlátozni, amelyre eredetileg szánva volt. A polgári szükségletet a bank ezüst pénznemeknek fokozottabb mérvben való kibocsátásával akarja fedezni. Ezenkívül a bank a kétkoronás jegyeket ujjakkal pótolja, melyeket a saját nyomdájában sokkal jobb papíron állít elő. Az első kibocsátás, t. i. a bank más irányu elfoglaltsága miatt a magániparra bízott.

NYILTTÉR.

Köszönet.

Mindazon ismerősöknek és jó barátoknak, kik szíves részvételükkel és jó indulatukkal nagy fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton is hálás köszönetet mondunk.

Dunst-család.

Kiadó:

FÜSSY JÓZSEF.

Ha ön nem tud enni,
ha rosszul érzi magát, biztos segítségét nyer az orvosilag kipróbált
Kaiser-féle gyomor Borsmenta

Karamellakban

Jó étvágyat kap, a gyomrot erősíti. Üdítő és erősítő hatásánál fogva nélkülözhetetlen az utazásnál. Egy csomag ára **20 és 40 fillér.**

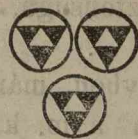
Kapható: Gál Béla
gyógyszertárában
Marosujvárt.

Hassnáljunk hadisegély
postabélyeget!

Füssy József könyvnyomdája

könyv-, papir-, író-, rajz- és festőszer-
kereskedése Torda, Vallásszabadság-tér

Alapított
1867-ben.

Dombornyomású névjegyek, levélpapírosok és borítékok
szép és izléses kivitelben, olcsó árak mellett készülnek

Telefon
34 szám

Készít:

irodalmi műveket,
tankönyveket,
folyóiratokat,
hírlapokat,
községi nyomtatványokat,
kereskedelmi, ügyvédi és iskolai
nyomtatványokat,
vonalzott üzleti könyveket,
számlákat,
árjegyzékeket,
báti és esküvői meghívókat,
eljegyzési kártyákat,
névjegyeket,
körleveleket,
gyászjelentéseket,
falragaszokat,
szórólapokat
és minden a könyvnyomdaiparban
előforduló munkákat izléses és
hibátlan kiállításban, szolid árak
mellett.

Nagy raktár:

Gimnáziumi, polgári fiu- és pol-
gári leányiskolai, valamint elemi
iskolai könyvekből.

Író- és levélpapírokban, üzleti köny-
vekben, szépirodalmi művekben,
regényekben, ifjúsági iratokban,
ima könyvekben, mesés könyvek-
ben, folyóiratokban, divatlapok-
ban, teljes író- és rajzkészletekben.

Az „ARANYOSVIDÉK”

független politikai és társadalmi
lap kiadóhivatala.

Az „Aranyosvidék” Torda-Aranyos
vármegye legelterjedtebb lapja és
így a hirdetni akaró közönség
a legbiztosabb siker reményében
adhatja fel hirdetését az Ara-
nyosvidékbe. A hirdetések
díjai minimális árakon vannak
számítva.

Főszolgabírói, körjegyzői, papi, ügyvédi, végrehajtói és iskolai nyomtatvá-
nyok nagy raktára. Hazai és helybeli képes lev.-lapokban nagy választék.